

佛说法乘义决定经

西天三藏明因妙善普济法师金总持等奉 诏译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本简体注音版《佛说法乘义决定经》电子书，根据《乾隆大藏经》宋元入藏诸大小乘经，第 1010 部，西天三藏明因妙善普济法师金总持等奉诏译《佛说法乘义决定经》原藏影印本校正注音，注音及句读仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一八年七月

目 录

起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
开经偈	- 1 -
佛说法乘义决定经卷上	- 2 -
佛说法乘义决定经卷中	- 18 -
佛说法乘义决定经卷下	- 29 -
结诵仪	- 36 -
补阙真言	- 36 -
回向偈	- 36 -
回向偈	- 37 -
三皈依	- 37 -

●起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànuánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāng yún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

kāi jīng jì

开经偈

(一遍)

wú shàng shēn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

fó shuō fǎ shèng yì jué dìng jīng juànshàng
佛说法乘义决定经卷上

xī tiānsānzàngmíng yīn miào shàn pǔ jì
西天三藏明因妙善普济

fǎ shī jīn zǒng chí děng fèng zhào yì
法师金总持等奉 诏译

rú shì wǒ wén
如是我闻：

yī shí bó qié fàn zài shè wèiguó qí yuán jīng shè yǔ dà bǐ qiū
一时，薄伽梵在舍卫国祇园精舍，与大比丘

zhòngqiān èr bǎi wǔ shí rén jù
众千二百五十人俱。

shí yǒu yī bǐ qiū míng yuē shēn shēn yǒng měng měi miào yīn
时，有一比丘，名曰甚深勇猛，美妙音

shēng shàn wèn fǎ yào chū zhōng hòu shàn lì yì zì tā néng xiū
声，善问法要，初中后善，利益自他，能修

fàn xíng qīng jìng yuán mǎn jìng lǐ hé zhǎng qián bái fó yán shì
梵行，清净圆满，敬礼合掌，前白佛言：“世

zūn rú lái wǎng xī lù yě yuàn zhōng suǒ shuō fǎ shèng jué dìng zhī yì
尊！如来往昔鹿野苑中，所说法乘决定之义，

shì shì yún hé wéi yuàn shì zūn fū yǎn fēn bié kāi shì zhòng shēng
是事云何？唯愿世尊！敷演分别，开示众生，

jiē lìng wù rù
皆令悟入。”

shì zūn tàn yán shàn zāi bǐ qiū rǔ rú shì wèn shēn shēn fǎ
世尊叹言：“善哉！比丘，汝如是问甚深法

yào zuì shèng lì yì bù kě sī yì rǔ yīng dì tīng shàn sī niàn zhī
要，最胜利益不可思议，汝应谛听，善思念之！

wú dāng wèi rǔ fēn bié jiě shuō
吾当为汝分别解说。

wǒ yú ěr shí shuō sì dì fǎ yì wú qióng jìn suǒ wèi
“我于尔时，说四谛法，义无穷尽。所谓：

wǔ yùn wǔ qǔ yùn shí èr chù shí bā jiè shí èr yuán shēng zhī
五蕴、五取蕴、十二处、十八界、十二缘生支、

sì shèng dì fǎ èr shí èr gēn wǔ sān mó dì sì chán tiān dìng
四圣谛法、二十二根、五三摩地、四禅天定、

sì wú sè dìng sì sān mó dì sì niàn chù sì zhèng qín wǔ gēn
四无色定、四三摩地、四念处、四正勤、五根、
wǔ lì qī jué zhī bā shèng dào shí liù xīn niàn shēng wén sì guǒ
五力、七觉支、八圣道、十六心念、声闻四果、
rú lái shí lì sì wú suǒ wèi sì wú ài biàn shí bā bú gòng fǎ
如来十力、四无所畏、四无碍辩、十八不共法、
sān shí èr dà zhàng fū xiàng bā shí zhǒng suí xíng xiàng hǎo
三十二大丈夫相、八十种随形相好。”

fó yán bǐ qiū rú shàng suǒ shuō shì míng fǎ shèng jué dìng
佛言：“比丘，如上所说，是名法乘决定
zhī yì
之义。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé wǔ yùn
比丘复白佛言：“世尊！云何五蕴？”

shì zūn dá yán suǒ wèi sè yùn shòu yùn xiǎng yùn xíng yùn
世尊答言：“所谓色蕴、受蕴、想蕴、行蕴、
shí yùn bǐ qiū shì míng wǔ yùn
识蕴。比丘，是名五蕴。”

yún hé wǔ qǔ yùn
“云何五取蕴？”

fó yán suǒ wèi sè qǔ yùn shòu qǔ yùn xiǎng qǔ yùn xíng
佛言：“所谓色取蕴、受取蕴、想取蕴、行
qǔ yùn shí qǔ yùn bǐ qiū shì míng wǔ qǔ yùn
取蕴、识取蕴。比丘，是名五取蕴。”

yún hé shí èr chù
“云何十二处？”

fó yán suǒ wèi yǎn wéi nèi chù sè wéi wài chù ěr wéi nèi chù
佛言：“所谓眼为内处、色为外处；耳为内处、
shēng wéi wài chù bí wéi nèi chù xiāng wéi wài chù shé wéi nèi chù
声为外处；鼻为内处、香为外处；舌为内处、
wèi wéi wài chù shēn wéi nèi chù chù wéi wài chù yì wéi nèi chù fǎ
味为外处；身为内处、触为外处；意为内处、法
wéi wài chù bǐ qiū shì míng shí èr chù
为外处。比丘，是名十二处。”

yún hé shí bā jiè
“云何十八界？”

fó yán suǒ wèi yǎn jiè sè jiè yǎn shí jiè ěr jiè shēng
佛言：“所谓眼界、色界、眼识界；耳界、声

jiè ěr shí jiè bí jiè xiāng jiè bí shí jiè shé jiè wèi jiè
界、耳识界；鼻界、香界、鼻识界；舌界、味界、
shé shí jiè shēn jiè chù jiè shēn shí jiè yì jiè fǎ jiè yì
舌识界；身界、触界、身识界；意界、法界、意
shí jiè bǐ qiū shì míng shí bā jiè
识界。比丘，是名十八界。”

yún hé shí èr yuánshēng zhī
“云何十二缘生支？”

fó yán suǒ wèi wú míng yuán xíng xíng yuán shí shí yuán míng
佛言：“所谓无明缘行；行缘识；识缘名
sè míng sè yuán liù rù liù rù yuán chù chù yuán shòu shòu yuán
色；名色缘六入；六入缘触；触缘受；受缘
ài ài yuán qǔ qǔ yuán yǒu yǒu yuán shēng shēng yuán lǎo jìn
爱；爱缘取；取缘有；有缘生；生缘老尽、
yōu bēi kǔ nǎo wú míng miè zé xíng miè xíng miè zé shí miè shí miè
忧悲、苦恼。无明灭则行灭；行灭则识灭；识灭
zé míng sè miè míng sè miè zé liù rù miè liù rù miè zé chù miè chù
则名色灭；名色灭则六入灭；六入灭则触灭；触
miè zé shòu miè shòu miè zé ài miè ài miè zé qǔ miè qǔ miè zé yǒu
灭则受灭；受灭则爱灭；爱灭则取灭；取灭则有
miè yǒu miè zé shēng miè shēng miè zé lǎo jìn yōu bēi kǔ nǎo miè
灭；有灭则生灭；生灭则老尽、忧悲、苦恼灭。

bǐ qiū shì míng shí èr yuánshēng zhī
比丘，是名十二缘生支。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé míng wú míng
比丘复白佛言：“世尊！云何名无明？”

shì zūn dá yán suǒ wèi chī huò àn bì wú tā míng huì gù
世尊答言：“所谓痴惑暗蔽，无他明慧故。

qián jì wú zhì hòu jì wú zhì xiàn zài jì wú zhì nèi wú zhì wài
前际无智、后际无智、现在际无智；内无智、外
wú zhì nèi wài wú zhì yè wú zhì guǒ wú zhì yè guǒ wú zhì
无智、内外无智；业无智、果无智、业果无智；
shàn zuò yè wú zhì è zuò yè wú zhì yīn wú zhì guǒ wú zhì yīn
善作业无智、恶作业无智；因无智、果无智、因
guǒ fǎ wú zhì yuán wú zhì yuánshēng wú zhì yuánshēng fǎ wú zhì
果法无智；缘无智、缘生无智、缘生法无智；
wú fó zhì wú fǎ zhì wú sēng zhì kǔ wú zhì jí wú zhì miè
无佛智、无法智、无僧智；苦无智、集无智、灭

wú zhì dào wú zhì yǒu chǐ wú zhì wú chǐ wú zhì yǒu chǐ wú chǐ
无智、道无智；有耻无智、无耻无智、有耻无耻
wú zhì yǒu chǐ wú chǐ fǎ wú zhì nǎi zhì ài zhī yǒu chǐ wú chǐ fǎ wú
无智、有耻无耻法无智，乃至爱支有耻无耻法无
zhì shì wú zhì chū shì wú zhì shì chū shì fǎ wú zhì yī zhǐ wú
智；世无智、出世无智、世出世法无智；依止无
zhì fēi yī zhǐ wú zhì yī zhǐ fēi yī zhǐ fǎ wú zhì yǒu wéi wú zhì
智、非依止无智、依止非依止法无智；有为无智、
wú wéi wú zhì yǒu wéi wú wéi fǎ wú zhì guò qù wú zhì xiàn zài wú
无为无智、有为无为法无智；过去无智、现在无
zhì wèi lái wú zhì guò qù xiàn zài wèi lái fǎ wú zhì bǐ qiū shì
智、未来无智、过去现在未来法无智。比丘，是
míng wú míng
名无明。”

yún hé wú míng yuán xíng
“云何无明缘行？”

fó yán suǒ wèi shēn xíng yǔ xíng yì xíng shì míng wú míng
佛言：“所谓身行、语行、意行。是名无明

yuán xíng
缘行。”

yún hé shēn xíng
“云何身行？”

dòng zhuǎn suǒ zuò shēn wéi jì dù rèn chí zhū fǎ wéi yī
“动转所作，身为济渡，任持诸法，为依

zhǐ chù shì míng shēn xíng
止处。是名身行。”

yún hé yǔ xíng
“云何语行？”

néng quán néng xiǎn fēn bié jiào liàng zhū fǎ shí xìng shì míng yǔ
“能诠能显，分别较量诸法实性。是名语

xíng
行。”

yún hé yì xíng
“云何意行？”

xīn suǒ ài yào xīn suǒ sī wéi xīn suǒ shè shòu xīn suǒ yī
“心所爱乐，心所思惟，心所摄受，心所依

zhǐ shì míng yì xíng
止。是名意行。”

yún hé xíngyuán shí
“云何行缘识？”

fó yán suǒ wèi yǎn shí ěr shí bí shí shé shí shēn
佛言：“所谓眼识、耳识、鼻识、舌识、身
shí yì shí bǐ qiū shì míng xíngyuán shí
识、意识。比丘，是名行缘识。”

yún hé shí yuán míng sè
“云何识缘名色？”

fó yán míng wèi fēi sè sì yùn shòu xiǎng xíng shí sè
佛言：“名谓非色四蕴受、想、行、识；色
wèi xíng zhì tǐ jí sì dà shì míng shí yuán míng sè
谓形质，体即四大。是名识缘名色。”

yún hé sì dà
“云何四大？”

fó yán suǒ wèi dì dà shuǐ dà huǒ dà fēng dà
佛言：“所谓地大、水大、火大、风大。”

yún hé sì dà tǐ xiàng chā bié
“云何四大体相差别？”

suǒ wèi dì yǐ jiān yìng wéi xìng shuǐ yǐ shī rùn wéi xìng huǒ
“所谓：地以坚硬为性，水以湿润为性，火
yǐ wēn rè wéi xìng fēng yǐ qīng dòng wéi xìng bǐ qiū shì míng sì dà
以温热为性，风以轻动为性。比丘，是名四大
tǐ xiàng chā bié
体相差别。”

yún hé míng sè yuán liù rù
“云何名色缘六入？”

fó yán suǒ wèi yǎn rù chù ěr rù chù bí rù chù shé rù
佛言：“所谓眼入处、耳入处、鼻入处、舌入
chù shēn rù chù yì rù chù bǐ qiū shì míng míng sè yuán liù rù
处、身入处、意入处。比丘，是名名色缘六入。”

yún hé liù rù yuán chù
“云何六入缘触？”

fó yán suǒ wèi yǎn chù ěr chù bí chù shé chù shēn
佛言：“所谓眼触、耳触、鼻触、舌触、身
chù yì chù bǐ qiū shì míng liù rù yuán chù
触、意触。比丘，是名六入缘触。”

yún hé chù yuán shòu
“云何触缘受？”

fó yán suǒ wèi yǎn chù shēng shòu wèi shēng kǔ shòu lè
佛言：“所谓：眼触生受，谓生苦受、乐
shòu fēi kǔ fēi lè shòu ěr bí shé shēn yì shēng shòu
受、非苦非乐受。耳、鼻、舌、身、意生受，
yì fù rú shì bǐ qiū shì míng chù yuán shòu
亦复如是。比丘，是名触缘受。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé shòu yuán ài
比丘复白佛言：“世尊！云何受缘爱？”

fó yán suǒ wèi sè ài shēng ài xiāng ài wèi ài
佛言：“所谓：色爱、声爱、香爱、味爱、
chù ài fǎ ài
触爱、法爱。”

yún hé sè ài
“云何色爱？”

suǒ wèi yī qiè yǒu sè kě ài kě lè shēn xīn liàn zhuó
“所谓：一切有色，可爱可乐，深心恋著，
wú yǒu yàn lí shì míng sè ài shēng xiāng wèi chù fǎ ài
无有厌离。是名色爱。声、香、味、触、法爱，
yì fù rú shì bǐ qiū shì míng shòu yuán ài
亦复如是。比丘，是名受缘爱。”

yún hé ài yuán qǔ
“云何爱缘取？”

fó yán suǒ wèi yù qǔ jiàn qǔ jiè jìn qǔ wǒ yǔ qǔ
佛言：“所谓：欲取、见取、戒禁取、我语取。
bǐ qiū shì míng ài yuán qǔ
比丘，是名爱缘取。”

yún hé qǔ yuán yǒu
“云何取缘有？”

fó yán suǒ wèi yù yǒu sè yǒu wú sè yǒu
佛言：“所谓欲有、色有、无色有。”

yún hé yù yǒu
“云何欲有？”

wèi yù jiè wǔ qù jí sì wáng tiān dāo lì tiān yàn mó tiān
“谓欲界五趣及四王天、忉利天、焰摩天、
dōu shuài tiān huà lè tiān tā huà zì zài tiān shì míng yù yǒu
兜率天、化乐天、他化自在天。是名欲有。”

yún hé sè yǒu
“云何色有？”

fó yán suǒ wèi fàn zhòng tiān fàn fǔ tiān dà fàn tiān
佛言：“所谓：梵众天、梵辅天、大梵天、
shǎo guāng tiān wú liàng guāng tiān jí guāng tiān shǎo jìng tiān wú
少光天、无量光天、极光天、少净天、无
liàng jìng tiān jí biàn jìng tiān wú yún tiān fú shēng tiān guǎng guǒ tiān
量净天、极遍净天、无云天、福生天、广果天、
wú fán tiān wú rè tiān shàn xiàn tiān shàn jiàn tiān sè jiū jìng tiān
无烦天、无热天、善现天、善见天、色究竟天。

bǐ qiū shì míng sè yǒu
比丘，是名色有。”

yún hé wú sè yǒu
“云何无色有？”

fó yán suǒ wèi kōng wú biān chù shí wú biān chù wú suǒ yǒu
佛言：“所谓空无边处、识无边处、无所有
chù fēi xiǎng fēi fēi xiǎng chù shì míng wú sè yǒu bǐ qiū rú shì
处、非想非非想处。是名无色有。比丘，如是
sān zhǒng shì wèi qǔ yuán yǒu
三种，是谓取缘有。”

yún hé yǒu yuán shēng
“云何有缘生？”

fó yán suǒ wèi yī qiè zhòng shēng yǐ ài qǔ wéi yuán rùn
佛言：“所谓一切众生，以爱取为缘，润
shēng wǔ yùn zhù shì dòng zuò suí shùn liú zhuǎn zhǒng zhǒng chā bié
生五蕴，住世动作，随顺流转，种种差别
suǒ yǔ jí qǔ jiē cóng yùn qǐ shēn zhī suǒ shēng yǐ mìng wéi běn
所与及取，皆从蕴起，身之所生，以命为本。

bǐ qiū shì míng yǒu yuán shēng
比丘，是名有缘生。”

yún hé shēng yuán lǎo jìn
“云何生缘老尽？”

fó yán suǒ wèi sì dà qiān biàn zhū gēn shuāi xiǔ shēn tǐ léi
佛言：“所谓四大迁变，诸根衰朽，身体羸
ruò dòng zhé pí nié bó shí duō zhī zhì yǐ mèi liè yī qiè zhòng
弱，动辄疲茶，博识多知，智已昧劣。一切众
shēng shēn shí yù lí zhū gēn yù miè xìng jìng míng mèi wú suǒ jué
生，身识欲离，诸根欲灭，性境冥昧，无所觉
zhī bǐ qiū shì míng shēng yuán lǎo jìn
知。比丘，是名生缘老尽。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé sì shèng dì fǎ
比丘复白佛言：“世尊！云何四圣谛法？”

fó yán suǒ wèi kǔ shèng dì fǎ jí shèng dì fǎ zhēn shèng
佛言：“所谓苦圣谛法、集圣谛法、真圣
dì fǎ dào shèng dì fǎ
谛法、道圣谛法。”

yún hé kǔ shèng dì fǎ
“云何苦圣谛法？”

suǒ wèi shēng kǔ lǎo kǔ bìng kǔ huài kǔ ài bié lí
“所谓生苦、老苦、病苦、坏苦、爱别离
kǔ yuàn zēng huì kǔ qiú bù dé jiàn wǔ shèng yīn kǔ bǐ qiū
苦、冤憎会苦、求不得见、五盛阴苦。比丘，
shì míng kǔ shèng dì fǎ
是名苦圣谛法。”

yún hé kǔ jí dì fǎ
“云何苦集谛法？”

fó yán suǒ wèi zhòng shēng ài zhuó shì jiān yī qiè yǒu jí yǒu jù
佛言：“所谓众生爱著世间一切有及有具，
suí shùn tān yù bǐ qiū shì míng kǔ jí dì fǎ
随顺贪欲。比丘，是名苦集谛法。”

yún hé kǔ zhēn dì fǎ
“云何苦真谛法？”

fó yán suǒ wèi yǐ zhì huì dāo duàn chú ài zhuó shì jiān yī qiè
佛言：“所谓以智慧刀，断除爱著世间一切
yǒu jí yǒu jù suí shùn tān yù yǒng jìn wú yú rù shèng yì dì zhèng
有及有具，随顺贪欲永尽无余，入胜义谛，证
jì miè lǐ shì míng kǔ zhēn dì fǎ
寂灭理。是名苦真谛法。”

yún hé kǔ dào dì fǎ
“云何苦道谛法？”

fó yán suǒ wèi bā shèng dào zhī zhèng jiàn zhèng sī wéi
佛言：“所谓八圣道支。正见、正思惟、
zhèng yǔ zhèng yè zhèng mìng zhèng niàn zhèng dìng zhèng jīng
正语、正业、正命、正念、正定、正精
jìn shì míng kǔ dào dì fǎ
进。是名苦道谛法。”

yún hé èr shí èr gēn
“云何二十二根？”

fó yán suǒ wèi yǎnděng wǔ gēn wèi yǎn ěr bí
佛言：“所谓：眼等五根，谓：眼、耳、鼻、
shé shēn xìn děng wǔ gēn wèi xìn jìn niàn dìng huì
舌、身。信等五根，谓：信、进、念、定、慧。
wǔ shòugēn wèi kǔ lè yōu xǐ shě sān wú lòu gēn
五受根，谓：苦、乐、忧、喜、舍。三无漏根，
wèi wèi zhī dāng zhī gēn yǐ zhī gēn jù zhī gēn jí yì mìng
谓：未知当知根、已知根、具知根。及意、命、
nán nǚ bǐ qiū shì míng èr shí èr gēn
男、女。比丘，是名二十二根。”

yún hé wǔ sān mó dì
“云何五三摩地？”

fó yán suǒ wèi shēn zhī wǔ tǐ kě xǐ kě lè wú huǐ wú
佛言：“所谓身支五体，可喜可乐，无毁无
sǔn shēnshēngliàn zhuó yú yī qiè shēn jiē shēng ài yào yóu rú
损，深生恋著，于一切身，皆生爱乐。由如
shì xīn suí shùn rǎn yù zhǒngzhǒng ài zhuó bù liǎo xū huàn wàng
是心，随顺染欲，种种爱著，不了虚幻，妄
zhí wéi shí shì gù yīng dāng rú shí guān chá rú shì wǔ tǐ jiē cóng
执为实。是故应当如实观察，如是五体，皆从
sì dà yuán huì ér shēng yī xīn sī wéi ān zhù wù rù miào sān mó dì
四大缘会而生，一心思惟，安住悟入妙三摩地，
míngshēndìng zhì pì rú shānshàng sǎnshuǐ yú xià liú bù sì fāng rú
名身定智。譬如山上散水于下，流布四方，如
shì sǎn yǐ bú jiàn qí shuǐ dì fù gān hé shí yǒutiānrén kōngzhōng
是散已，不见其水，地复干涸。时有天人，空中
gào yán rǔ ruò xū shuǐ wǒ yǒutiānshuǐ dà quán zì rán yǒngchū
告言：“汝若须水，我有天水大泉，自然涌出，
jié jìng qīngliáng shèn kě ài yào jì dù rùn yì wú yǒu qióng jìn
洁净清凉，甚可爱乐，济渡润益，无有穷尽。”
shēnshēngdìng zhì lì yì wú qióng yì fù rú shì
身生定智，利益无穷，亦复如是！”

fù gào bǐ qiū dāngshěn sī wéiguānchá chóuliáng cǐ shēn bù
复告比丘：“当审思惟观察筹量，此身不
shí wù yīng ài zhuó pì rú yōután bō luó huā bō tóu mó huā jù
实，勿应爱著。譬如优昙钵罗华、钵头摩华、俱
wù tuó huā bēn tú lì jiā huā rú shì qīng huáng chì bái sì zhǒng lián huā
勿陀华、奔荼利迦华。如是青黄赤白四种莲华，

zhòng sè shū hǎo shèn kě ài yào jiē shēng yú shuǐ ér huài yú shuǐ cǐ
众色殊好，甚可爱乐，皆生于水而坏于水。此
shēn biàn yì xū huàn bù shí yì fù rú shì
身变异，虚幻不实，亦复如是！”

fù gào bǐ qiū shēn yǔ yì yè yuán mǎn qīng jìng huò dé shèng
复告比丘：“身语意业，圆满清净，获得胜

jiě rú shí ān zhù sān mó dì mén yǐ qīng jìng xīn guān yī qiè shēn
解，如实安住三摩地门，以清净心，观一切身，
jiē fēi jiān gù pì rú zhǎng zhě jí zhǎng zhě zǐ yǐ zhòng zhēn bǎo xīn
皆非坚固。譬如长者及长者子，以众珍宝新
jìng miào yī yán shì qí shēn sè xiàng suī hǎo tǐ fēi jiān gù néng
净妙衣，严饰其身，色相虽好，体非坚固；能
yǐ qīng jìng shēn yǔ yì yè ér wéi zhuāng yán shì míng jiān gù
以清净身语意业，而为庄严，是名坚固。”

fù gào bǐ qiū rú shì guān chá shàn sī niàn zhī cǐ shēn wǔ
复告比丘：“如是观察，善思念之！此身五

tǐ yǒu wéi wú cháng yīng xíng zhù zuò wò sì wēi yí zhōng xì niàn sī
体，有为无常，应行住坐卧四威仪中，系念思
wéi qīng jìng dìng zhì jiān gù shè shòu bǐ qiū shì míng wǔ sān mó
惟，清净定智，坚固摄受。比丘，是名五三摩
dì 地。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé sì chán dìng dì
比丘复白佛言：“世尊！云何四禅定地？”

fó yán suǒ wèi lí shēng xǐ lè dì lí zhū yù rǎn yī qiè
佛言：“所谓：离生喜乐地：离诸欲染一切

fán nǎo gù dìng shēng xǐ lè dì yǐ lí xún sì xiáng fú zhàng rǎn gù
烦恼故。定生喜乐地：已离寻伺降伏障碍染故。

lí xǐ miào lè dì ān zhù fāng biàn zuò lì lè xíng gù shě niàn qīng jìng
离喜妙乐地：安住方便作利乐行故。舍念清净

dì kǔ lè yǐ lí shàn è xīn fú fēi kǔ fēi lè niàn yǐ lí gù
地：苦乐已离，善恶心伏，非苦非乐，念已离故，

fāng biàn xiū xí yuán mǎn qīng jìng bǐ qiū shì míng sì chán dìng dì
方便修习圆满清净。比丘，是名四禅定地。”

yún hé sì wú sè dìng
“云何四无色定。”

fó yán suǒ wèi kōng wú biān chù dìng yī qiè sè xiǎng jù yǐ
佛言：“所谓空无边处定：一切色想俱已

yuǎn lí píngděng chí xīn rú shí ān zhù gù shí wú biān chù dìng
远离，平等持心，如实安住故。识无边处定：

nèi shí wú biān rú shí ān zhù gù wú suǒ yǒu chù dìng yú yī qiè fǎ
内识无边，如实安住故。无所有处定：于一切法，

jiē wú suǒ yǒu gù fēi xiǎng fēi fēi xiǎng chù dìng cū xiǎng fēi yǒu xì
皆无所有故。非想非非想处定：粗想非有，细

xiǎng fēi wú gù bǐ qiū shì míng sì wú sè dìng
想非无故。比丘，是名四无色定。”

ěr shí bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé míng wéi sì
尔时，比丘复白佛言：“世尊！云何名为四

wú liàng xīn
无量心？”

fó yán suǒ wèi cí wú liàng xīn bēi wú liàng xīn xǐ wú
佛言：“所谓：慈无量心、悲无量心、喜无

liàng xīn shě wú liàng xīn
量心、舍无量心。”

yún hé míng wéi cí wú liàng xīn
“云何名为慈无量心？”

wèi yī qiè shí chù cí xīn suí shùn lì yì zhòng shēng
“谓：一切时处，慈心随顺，利益众生，

bù sǔn hài tā lí zhū yuàn jié yǐ guǎng dà xīn děng shì zhòng shēng
不损害他，离诸冤结，以广大心等示众生，

mǐn niàn jiù hù yóu rú chì zǐ yú yuàn qīn suǒ ér wú chā bié lìng duàn
愍念救护犹如赤子，于冤亲所而无差别，令断

chán gài jiē dé jiě tuō rú shì míng wéi cí wú liàng xīn bēi xīn suí shùn
缠盖皆得解脱，如是名为慈无量心。悲心随顺、

xǐ xīn suí shùn shě xīn suí shùn yì fù rú shì bǐ qiū rú shì míng
喜心随顺、舍心随顺，亦复如是。比丘，如是名

wéi sì wú liàng xīn
为四无量心。

fù yǒu sì zhǒng kǔ lè jiē yīng liǎo zhī suǒ wèi liǎo zhī
“复有四种苦乐，皆应了知。所谓：了知

zhòng kǔ liǎo zhī yǒu kǔ liǎo zhī zhòng lè liǎo zhī yǒu lè
众苦、了知有苦、了知众乐、了知有乐。”

yún hé míng wéi liǎo zhī zhòng kǔ wèi guān yī zhǒng bǔ tè
“云何名为了知众苦？谓：观一种补特

qié luó suǒ zhù zhě tān suǒ zhù zhě chēn suǒ zhù zhě chī yú tān
伽罗，所著者贪、所著者瞋、所著者痴。于贪

bú bù yīn tān gù shēng kǔ yōu bēi suí shùn yú chēn bú bù yīn chēn
 不怖，因贪故生苦忧悲随顺；于瞋不怖，因瞋
 gù shēng kǔ yōu bēi suí shùn yú chī bú bù yīn chī gù shēng kǔ yōu bēi
 故生苦忧悲随顺；于痴不怖，因痴故生苦忧悲
 suí shùn jiē xī liǎo zhī yú chū shì jiān wǔ zhǒng shàngēn jīng qín xiū
 随顺，皆悉了知。于出世间五种善根，精勤修
 xí suǒ wèi xìn gēn jìn gēn niàngēn dìng gēn huì gēn cì
 习。所谓：信根、进根、念根、定根、慧根。次
 dì huò dé sān mó dì mén míng yuē lòu jìn bǐ qiū cǐ zé míng wéi liǎo
 第获得三摩地门，名曰漏尽比丘，此则名为了
 zhī zhòng kǔ
 知众苦。

yún hé míng wéi liǎo zhī yǒu kǔ wèi guān yī zhǒng bǔ tè
 “云何名为了知有苦？谓：观一种补特

qié luó shǎo tān shǎo chēn shǎo chī suī shǎo fèn tān bú jù tān guò gù
 伽罗，少贪少瞋少痴，虽少分贪不惧贪过，故
 shēng kǔ yōu bēi suí shùn suī shǎo fèn chēn bú jù chēn guò gù shēng kǔ
 生苦忧悲随顺；虽少分瞋不惧瞋过，故生苦
 yōu bēi suí shùn suī shǎo fèn chī bú jù chī guò gù shēng kǔ yōu bēi suí
 忧悲随顺；虽少分痴不惧痴过，故生苦忧悲随
 shùn jiē xī liǎo zhī yú chū shì jiān wǔ zhǒng shàngēn jīng qín xiū xí
 顺，皆悉了知。于出世间五种善根，精勤修习，
 cì dì huò dé sān mó dì mén míng yuē lòu jìn bǐ qiū cǐ zé míng wéi
 次第获得三摩地门，名曰漏尽比丘，此则名为
 liǎo zhī yǒu kǔ
 了知有苦。

yún hé míng wéi liǎo zhī zhòng lè suǒ wèi yī zhǒng bǔ tè
 “云何名为了知众乐？所谓：一种补特

qié luó jiē xī liǎo dá cǐ tān chēn chī sān bú shàngēn wéi shēng kǔ
 伽罗，皆悉了达此贪、瞋、痴三不善根为生苦
 běn néng yǒng chū duàn yú chū shì jiān xìn děng wǔ zhǒng wú lòu shàngēn
 本，能永除断，于出世间信等五种无漏善根，
 jīng qín xiū xí cì dì huò dé sān mó dì mén míng yuē lòu jìn bǐ qiū
 精勤修习，次第获得三摩地门，名曰漏尽比丘，
 cǐ zé míng wéi liǎo zhī zhòng lè liǎo zhī yǒu lè jīng qín xiū xí cì
 此则名为了知众乐。了知有乐，精勤修习，次
 dì huò dé sān mó dì mén yì rú shàng shuō bǐ qiū rú shì sì zhǒng
 第获得三摩地门，亦如上说。比丘，如是四种

kǔ lè jiē yīngliǎo zhī
苦乐，皆应了知。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé míng wéi sì sān mó
比丘复白佛言：“世尊！云何名为四三摩
dì
地？”

fó yán suǒ wèi xìn jiě shòu chí rú fǎ xiū xíng néng duàn
佛言：“所谓：信解受持，如法修行，能断
tān yù gù xìn jiě shòu chí rú fǎ xiū xíng tōng dá yī qiè zhū miào
贪欲故；信解受持，如法修行，通达一切诸妙
fǎ mén gù xìn jiě shòu chí rú fǎ xiū xíng huò dé yī qiè shèn shēn
法门故；信解受持，如法修行，获得一切甚深
zhì jiàn gù xìn jiě shòu chí rú fǎ xiū xíng huò dé yī qiè qīng jìng miào
智见故；信解受持，如法修行，获得一切清净妙
huì gù
慧故。”

yún hé néng duàn tān yù
“云何能断贪欲？”

fó yán bǐ qiū rǔ děng yīng dāng yú xiǎn lù chù huò lín jiān
佛言：“比丘，汝等应当于显露处，或林间、
huò shù xià huò kōng jì chù cháng zuò bú wò ān zhù chán dìng yīng
或树下、或空寂处，常坐不卧，安住禅定。应
guān cǐ shēn sān shí liù wù hé hé ér chéng tǐ fēi qīng jìng xū huàn
观此身，三十六物和合而成，体非清净，虚幻
bù shí bù yīng wàng shēng ài niàn liàn zhuó rú shì sī wéi shēn shēng
不实，不应妄生爱念恋著，如是思惟，深生
yàn lí bǐ qiū rú shì míng wéi néng duàn tān yù
厌离。比丘，如是名为能断贪欲。”

yún hé sān shí liù wù
“云何三十六物？”

fó yán suǒ wèi wài xiàng shí èr fà máo zhǎo chǐ
佛言：“所谓外相十二：发、毛、爪、齿、
chī lèi dīng níng fì tuò gòu hàn dà xiǎo biàn nì zhōng
眇、泪、叮聒、涕、唾、垢汗、大小便溺。中
xiàng shí èr pí fū xuè ròu jīn mài gǔ suǐ fáng
相十二：皮、肤、血、肉、筋、脉、骨、髓、肪、
gāo nǎo mó nèi xiàng shí èr pí shèn xīn fèi gān
膏、脑、膜。内相十二：脾、肾、心、肺、肝、

dǎn cháng wèi chì bái è tán shēngshú è zàng bǐ qiū
胆、肠¹、胃、赤白二痰、生熟二脏。比丘，
shì míngsān shí liù wù
是名三十六物。”

fù gào bǐ qiū yòuzhū shì jiān dì zhōngsuǒshēng bǎi gǔ miáo
复告比丘：“又诸世间，地中所生，百谷苗
jià xū jiǎ gēngzhòng yì fēi qīngjìng zì rán ér shēng shì gù rǔ yīng
稼，须假耕种，亦非清净自然而生，是故汝应
yú xiǎn lù chù huò lín shù xià yī xīn ān zhù rú shí guānchá cǐ
于显露处，或林树下，一心安住，如实观察，此
shēn bú jìng xū jiǎ fú cuì yǎn ěr děngchù chángxínggòuzhuó ér
身不净，虚假浮脆；眼耳等处，常行垢浊，而
bù jiān gù jí kě yàn lí rú shì ān zhù sān mó dì mén xìn jiě shòu
不坚固，极可厌离。如是安住三摩地门，信解受
chí rú fǎ xiū xíng yǒngduàntān yù
持，如法修行，永断贪欲。”

yún hé tōng dá yī qiè zhū miào fǎ mén
“云何通达一切诸妙法门？”

fó yán bǐ qiū rǔ děngyīngdāng yú xiǎn lù chù huò lín shù
佛言：“比丘，汝等应当于显露处，或林树
xià huòkōng jì chù chángzuò bú wò xiū xí chándìng hù niàn
下、或空寂处，常坐不卧，修习禅定，护念
lián mǐn yī qiè zhòngshēng ér wéi yǐn dǎo jiē lìng liǎo wù yī qiè yǒu
怜愍一切众生，而为引导，皆令了悟。一切有
wéi xū huàn bù shí pì rú yōután bō luó huā yán sè shūhǎo jì
为，虚幻不实，譬如优昙钵罗华，颜色殊好，既
kāi fū yǐ fēi néngjiān gù cǐ shēn fēi jiān yì fù rú shì shì gù
开敷已，非能坚固。此身非坚，亦复如是！是故
rǔ yīng yú xiǎn lù chù huò lín shù xià jì jìng zhī chù ān zhù chándìng
汝应于显露处，或林树下，寂静之处，安住禅定，
guān yī qièshēn yǒuwéi bù shí rú mèng rú huàn fāngbiàn kāi shì
观一切身，有为不实，如梦如幻，方便开示，
yǐn dǎozhòngshēng jiē lìng xìn shòu ài yào chándìng bǐ qiū shì míng
引导众生，皆令信受爱乐禅定。比丘，是名
yú sān mó dì xìn jiě shòu chí rú fǎ xiū xíng tōng dá yī qiè zhū miào fǎ
于三摩地信解受持如法修行，通达一切诸妙法

¹ 大正藏：脏

mén
门。”

yún hé huò dé yī qiè shènshēn zhì jiàn
“云何获得一切甚深智见？”

fó yán bǐ qiū ān zhù chándìng wù cǐ shènshēn wēimào fǎ
佛言比丘：“安住禅定，悟此甚深微妙法
yǐ shēn xīn ài yào jué dìng jiān gù zhòu yè xì niàn jīng jìn wú
已，深心爱乐，决定坚固，昼夜系念，精进无
xiè zhì guāng biàn zhào wú míng àn bì yǒng jìn wú yú pì rú
懈，智光遍照，无明暗蔽，永尽无余。譬如
xū kōng mì yún àn bì yú rì zhōng shí yún hū tuì sàn dé jiàn rì guāng
虚空密云暗蔽，于日中时云忽退散得见日光，
pǔ zhào yī qiè wú yǒuzhàng ài sān mó dì mén yī qiè zhì guāng chú
普照一切无有障碍。三摩地门一切智光，除
qí fán nǎo wú míng àn bì yì fù rú shì shì gù rǔ yīng shàn sī niàn
其烦恼无明暗蔽，亦复如是！是故汝应善思念
zhī rú shí ān zhù zhòu yè wú xiè yú yī qiè zhì jiān gù shè shòu
之，如实安住，昼夜无懈，于一切智，坚固摄受。
bǐ qiū shì míng yú sān mó dì mén xìn jiě shòu chí rú fǎ xiū xíng huò
比丘，是名于三摩地门信解受持如法修行，获
dé yī qiè shènshēn zhì jiàn
得一切甚深智见。”

yún hé huò dé yī qiè qīng jìng miào huì
“云何获得一切清净妙慧？”

fó yán bǐ qiū rǔ děng yīng dāng yú xiǎn lù chù huò lín shù xià
佛言比丘：“汝等应当于显露处，或林树下、
huò kōng jì chù cháng zuò bú wò zhèng niàn ān zhù sān mó dì mén
或空寂处，常坐不卧，正念安住三摩地门。
kǔ shòu lè shòu yōu shòu xǐ shòu jí yǔ shě shòu jiē yǐ lí gù
苦受、乐受、忧受、喜受及与舍受，皆已离故，
shèng dìng xūn xiū yuán mǎn qīng jìng zé wéi ān zhù sì sān mó dì xī
胜定熏修，圆满清净，则为安住四三摩地，悉
néng liǎo zhī sì zhǒng xìn jiě shè shòu tōng dá zuò dà dǎo shī ruò shè shòu
能了知四种信解，摄受通达作大导师。若摄受
zhě ruò tōng dá zhě zé wéi ān zhù shàn píng děng dì guān chá duó liáng
者、若通达者，则为安住善平等地，观察度量，
yī qiè zhì zhì rú shì rú shì
一切智智，如是如是！”

fù gào bǐ qiū rǔ yīng yú xiǎn lù chù huò lín shù xià huò
复告比丘：“汝应于显露处，或林树下、或
kōng jì chù kǔ yǐ lí gù lè yǐ lí gù yōu yǐ lí gù xǐ yǐ
空寂处，苦已离故、乐已离故、忧已离故、喜已
lí gù shě yǐ lí gù shèngdìng jiě tuō yuánmǎnqīngjìng rú shí
离故、舍已离故，胜定解脱，圆满清净，如实
ān zhù sì sān mó dì bǐ qiū shì míng yú sān mó dì mén xìn jiě shòu
安住四三摩地。比丘，是名于三摩地门信解受
chí rú fǎ xiū xíng huò dé yī qiè qīngjìng miào huì bǐ qiū rú shì míng
持如法修行，获得一切清净妙慧。比丘，如是名
wéi sì sān mó dì
为四三摩地。”

佛说法乘义决定经卷上

fó shuō fǎ shèng yì jué dìng jīng juànzhōng
佛说法乘义决定经卷中

xī tiānsānzàngmíng yīn miào shàn pǔ jì
西天三藏明因妙善普济

fǎ shī jīn zǒng chí děng fèng zhào yì
法师金总持等奉 诏译

ěr shí yǒngměngshēnshēn bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn
尔时，勇猛甚深比丘复白佛言：“世尊！

yún hé míngwéizhù sì niànchù
云何名为住四念处？”

fó yán bǐ qiū suǒ wèi yīngguān nèi shēn wàishēn nèi wài
佛言：“比丘，所谓应观内身、外身、内外

shēnzhù yǒu sè bú jìng yī qiè shì jiān yōu bēi kǔ nǎo zhèngniàn
身住，有色不净。一切世间，忧悲苦恼，正念

liǎo zhī guān nèi shòu wàishòu nèi wàishòuzhù zhǒngzhǒngzhū kǔ
了知；观内受、外受、内外受住，种种诸苦。

yī qiè shì jiān shòu bēi kǔ nǎo zhèngniànliǎo zhī guān nèi xīn wài
一切世间，受悲苦恼，正念了知；观内心、外

xīn nèi wài xīn zhù xū huàn wú cháng yī qiè shì jiān yōu bēi kǔ
心、内外心住，虚幻无常。一切世间，忧悲苦

nǎo zhèngniànliǎo zhī guān nèi fǎ wài fǎ nèi wài fǎ zhù wù
恼，正念了知；观内法、外法、内外法住，悟

wú wǒ lǐ yī qiè shì jiān yōu bēi kǔ nǎo zhèngniànliǎo zhī bǐ
无我理。一切世间，忧悲苦恼，正念了知。比

qiū shì míngzhù sì niànchù
丘，是名住四念处。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé sì zhèngduàn
比丘复白佛言：“世尊！云何四正断？”

fó yán suǒ wèi wèishēng bú shàn fǎ yǐ jīng jìn lì shè fú
佛言：“所谓未生不善法，以精进力，摄伏

duànchú lìng yǒng bù shēng gù yǐ shēng bú shàn fǎ yǐ jīng jìn lì
断除，令永不生故；已生不善法，以精进力，

shè fú duànchú lìng yǒng duàn miè gù wèishēng shàn fǎ yǐ jīng jìn
摄伏断除，令永断灭故；未生善法，以精进

lì zhèngniànshèshòu lìng shēng qǐ gù yǐ shēng shàn fǎ yǐ jīng
力，正念摄受，令生起故；已生善法，以精

jìn lì jiān gù ān zhù zhèngniànshèshòu lìng zēngzhǎng gù shì
进力，坚固安住，正念摄受，令增长故。是
míng sì zhèngduàn
名四正断。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé sì shén zú
比丘复白佛言：“世尊！云何四神足？”

fó yán suǒ wèi yù dìngduàn xíng jù shén zú lì zì yù huò dé
佛言：“所谓欲定断行具神足力，自欲获得
sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ yú cǐ shèshòu fú chú
思惟依止、离欲依止、寂灭依止，于此摄受伏除
zhēng lùn qín dìngduàn xíng jù shén zú lì zì qín huò dé sī wéi yī zhǐ
诤论。勤定断行具神足力，自勤获得思惟依止、
lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ yú cǐ shèshòu fú chú zhēng lùn xīn
离欲依止、寂灭依止，于此摄受伏除诤论。心
dìngduàn xíng jù shén zú lì zì xīn huò dé sī wéi yī zhǐ lí yù yī
定断行具神足力，自心获得思惟依止、离欲依
zhǐ jì miè yī zhǐ yú cǐ shèshòu fú chú zhēng lùn guān dìngduàn
止、寂灭依止，于此摄受伏除诤论。观定断
xíng jù shén zú lì zì guān huò dé sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì
行具神足力，自观获得思惟依止、离欲依止、寂
miè yī zhǐ yú cǐ shèshòu fú chú zhēng lùn fó yán bǐ qiū
灭依止，于此摄受伏除诤论。”佛言：“比丘，
shì wèi sì shén zú
是谓四神足。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé wǔ gēn
比丘复白佛言：“世尊！云何五根？”

fó yán suǒ wèi xìn gēn jìn gēn niàngēn dìng gēn
佛言：“所谓：信根、进根、念根、定根、
huì gēn yún hé xìn gēn wèi yú yīn guǒ ér shēng xìn yào lún huí shì jiān
慧根。云何信根？谓于因果而生信乐，轮回世间
xìn xíng zhèng jiàn yè bào chà bié ruò zuò zhū yè huò shàn huò è bǐ
信行正见业报差别。若作诸业，或善或恶，彼
bǐ yè guǒ rú rú zhāo bào yú zì xìn gēn rú shí liǎo zhī shì míng
彼业果，如如招报，于自信根，如实了知。是名
xìn gēn yún hé jìn gēn wèi yú miào fǎ ér shēng xìn yào qín jiā jīng
信根。云何进根？谓于妙法而生信乐，勤加精
jìn rú fǎ xiū xíng shì míng jìn gēn yún hé niàngēn yǐ jīng jìn lì
进，如法修行。是名进根。云何念根？以精进力，

jī jí shàn xíng niàn niàn xiū xí ér wú tuì zhuǎn shì míng niàngēn
积集善行，念念修习，而无退转。是名念根。

yún hé dìng gēn wèi yú fǎ niàn zhuān xīn yī jìng ér wú sǎn dòng
云何定根？谓于法念，专心一境，而无散动，

shì míng dìng gēn yún hé huì gēn wèi yú dìng zhōng guān zhào yī qiè
是名定根。云何慧根？谓于定中，观照一切，

tōng dá wú ài shì míng huì gēn
通达无碍，是名慧根。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé wǔ lì
比丘复白佛言：“世尊！云何五力？”

fó yán suǒ wèi xìn lì jìn lì niàn lì dìng lì
佛言：“所谓：信力、进力、念力、定力、

huì lì yún hé xìn lì wèi zhū yǒu qíng shòu rú lái fǎ xìn wéi gēn
慧力。云何信力？谓诸有情，受如来法，信为根

běn shàn néng ān zhù ér wú liú zhuǎn ruò shā mén pó luó mén
本，善能安住，而无流转。若沙门婆罗门、

ruò tiān mó fàn ruò shì jiān fǎ jiē néng xìn jiě suí shùn shè shòu shì
若天魔梵，若世间法皆能信解，随顺摄受。是

míng xìn lì yún hé jìn lì wèi néng yǒng měng jīng jìn jiān gù ān
名信力。云何进力？谓能勇猛，精进坚固，安

zhù shàn fǎ wú yǒu pí xiè suī bèi zhòng kǔ ér néng kān rěn bù
住善法，无有疲懈，虽被众苦，而能堪忍，不

shě shàn è xíng dà jīng jìn shì míng jìn lì yún hé niàn lì wèi
舍善轭，行大精进。是名进力。云何念力？谓

yú niàn zhōng ān zhù fēn wèi jiān gù yì chí cháng wú sǎn dòng
于念中，安住分位，坚固忆持，常无散动，

yì wú wàng shī shì míng niàn lì yún hé dìng lì wèi néng cuī fú yù
亦无忘失，是名念力。云何定力？谓能摧伏欲

rǎn yè guǒ zhū bù shàn fǎ nǎi zhì ān zhù sì chán sān mèi shì míng
染业果诸不善法，乃至安住四禅、三昧。是名

dìng lì yún hé huì lì wèi zhù shì jiān fā qǐ zhèng huì yú shèng
定力。云何慧力？谓住世间，发起正慧，于圣

dào xíng jù zú xiū xíng zé bù shàn fǎ lí zhū kǔ jì shì míng huì
道行，具足修行，择不善法，离诸苦际，是名慧

力。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé qī jué zhī
比丘复白佛言：“世尊！云何七觉支？”

fó yán suǒ wèi zé fǎ jué zhī niàn jué zhī dìng jué zhī
佛言：“所谓择法觉支、念觉支、定觉支、
jīng jìn jué zhī qīng ān jué zhī shě jué zhī xǐ jué zhī yún hé zé
精进觉支、轻安觉支、舍觉支、喜觉支。云何择
fǎ jué zhī wèi yú zhū fǎ ér néng jiǎn zé sī wéi yī zhǐ lí yù
法觉支？谓于诸法，而能拣择，思惟依止、离欲
yī zhǐ jì miè yī zhǐ shè fú zhēng lùn gù yún hé niàn jué zhī
依止、寂灭依止，摄伏诤论故。云何念觉支？
wèi yú zhū fǎ zhèng niàn xiū xí sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ
谓于诸法，正念修习，思惟依止、离欲依止、
jì miè yī zhǐ shè fú zhēng lùn gù yún hé dìng jué zhī wèi néng fā
寂灭依止，摄伏诤论故。云何定觉支？谓能发
qǐ qīng jìng miào huì sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ
起清净妙慧，思惟依止、离欲依止、寂灭依止，
shè fú zhēng lùn gù yún hé jīng jìn jué zhī wèi yú shàn xíng jīng jìn
摄伏诤论故。云何精进觉支？谓于善行，精进
wú xiè sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ shè fú zhēng
无懈，思惟依止、离欲依止、寂灭依止，摄伏诤
lùn gù yún hé qīng ān jué zhī wèi yú zhū fǎ yuǎn lí cū zhòng
论故。云何轻安觉支？谓于诸法，远离粗重，
tiáo chàng shēn xīn sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ
调畅身心，思惟依止、离欲依止、寂灭依止，
shè fú zhēng lùn gù yún hé shě jué zhī wèi yú zhū fǎ yuǎn lí fàng
摄伏诤论故。云何舍觉支？谓于诸法，远离放
yì líng xīn jì jìng sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ
逸，令心寂静，思惟依止、离欲依止、寂灭依止，
shè fú zhēng lùn gù yún hé xǐ jué zhī wèi yú zhū fǎ ér shēng xǐ
摄伏诤论故。云何喜觉支？谓于诸法，而生喜
shòu sī wéi yī zhǐ lí yù yī zhǐ jì miè yī zhǐ shè fú zhēng
受，思惟依止、离欲依止、寂灭依止，摄伏诤
lùn gù fó gào bǐ qiū shì míng qī jué zhī
论故。”佛告比丘：“是名七觉支。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé bā shèng dào
比丘复白佛言：“世尊！云何八圣道？”

fó yán suǒ wèi zhèng jiàn zhèng sī wéi zhèng yǔ zhèng
佛言：“所谓正见、正思惟、正语、正
yè zhèng mìng zhèng qín zhèng niàn zhèng dìng yún hé zhèng jiàn
业、正命、正勤、正念、正定。云何正见？

yú suǒ jiàn jìng yǒu qǔ yǒu yǔ yǒushàn è xíng yǒushàn è xíngsuǒzhāo
于所见境，有取有与；有善恶行；有善恶行所招
zhī guǒ yǒu shì chū shì jiān yī qiè zhòngshēngsuǒ zuò zhī yè nǎi zhì xū
之果；有世出世间一切众生所作之业，乃至须
tuó huánguǒ sī tuó hánguǒ ā nà hánguǒ ā luó hànguǒ cǐ shì
陀洹果、斯陀含果、阿那含果、阿罗汉果。此世
tā shì wēimìoshànxíng jiē yǐ zhèngjiàn tōng dá míngliǎo jìng xiū
他世，微妙善行，皆以正见，通达明了，净修
fàn xíng yǒng duàn huò zhàng suǒ zuò yǐ bàn dào yú bǐ àn shì míng
梵行，永断惑障，所作已办，到于彼岸。是名
zhèng jiàn yún hé zhèng sī wéi wèi yǐ zhì huì fēn bié jiǎn zé lìng
正见。云何正思惟？谓以智慧，分别拣择，令
shēn yǔ yì sān yè wú shī lí zhū guò jù shì míng zhèng sī wéi
身、语、意三业无失，离诸过咎。是名正思惟。
yún hé zhèng yǔ wèi néng yǒng duàn wàng yán qǐ yǔ è mà liǎng
云何正语？谓能永断妄言、绮语、恶骂、两
shé shì míng zhèng yǔ yún hé zhèng yè wèi zhū yǒu qíng yǒng lí shā
舌。是名正语。云何正业？谓诸有情永离杀
shēng tōu dào rǎn yù shì míng zhèng yè yún hé zhèng mìng wèi
生、偷盗、染欲。是名正业。云何正命？谓
shòu shì jiān yī fú wò jù yǐn shí yī yào ér wéi zī yǎng fēi
受世间衣服、卧具、饮食、医药，而为资养，非
xié mìng gù shì míng zhèng mìng yún hé zhèng jīng jìn wèi néng yǒng
邪命故。是名正命。云何正精进？谓能勇
měng pò fán nǎo mó cháng xiū shàn xíng wú yǒu xiè dài shì míng
猛，破烦恼魔，常修善行，无有懈怠。是名
zhèng jīng jìn yún hé zhèng niàn wèi yì guò qù suǒ xiū shàn fǎ niàn
正精进。云何正念？谓忆过去所修善法，念
niàn shè chí ér wú cuò miù shì míng zhèng niàn yún hé zhèng dìng
念摄持，而无错谬。是名正念。云何正定？
wèi xīn néng ān zhù yú shē mó tā pí bō shè nà jì rán bú dòng
谓心能安住于奢摩他、毗钵舍那，寂然不动。
shì míng zhèng dìng fó gào bǐ qiū shì míng bā shèng dào
是名正定。”佛告比丘：“是名八圣道。”

ěr shí yǒng měng shēn shēn bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn
尔时，勇猛甚深比丘复白佛言：“世尊！

yún hé shí liù xīn niàn
云何十六心念？”

fó yán suǒ wèi niàn xīn hé hé gù hé hé píngděng rú shí
佛言：“所谓念心和合故，和合平等，如实

liǎo zhī niàn xīn xiāngyìng gù xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn
了知；念心相应故，相应平等，如实了知。念

fǎ zì xìng hé hé gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn fǎ zì
法自性和合故，和合平等，如实了知；念法自

xìng xiāngyìng gù xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn fǎ zēngzhǎng
性相应故，相应平等，如实了知；念法增长

hé hé gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn fǎ zēngzhǎng xiāng
和合故，和合平等，如实了知；念法增长相

yìng gù xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn shēn zhèng zhī hé hé
应故，相应平等，如实了知。念身正知和合

gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn shēn zhèng zhī xiāngyìng gù
故，和合平等，如实了知；念身正知相应故，

xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn shēn xíng zhèng zhī hé hé gù
相应平等，如实了知；念身行正知和合故，

hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn shēn xíng zhèng zhī xiāngyìng gù
和合平等，如实了知；念身行正知相应故，

xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn yī qiè shēn zhèng zhī hé hé gù
相应平等，如实了知。念一切身正知和合故，

hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn yī qiè shēn zhèng zhī xiāngyìng gù
和合平等，如实了知；念一切身正知相应故，

xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn yī qiè shēn xíng zhèng zhī hé hé
相应平等，如实了知；念一切身行正知和合

gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn yī qiè shēn xíng zhèng zhī xiāng
故，和合平等，如实了知；念一切身行正知相

yìng gù xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn qīng ān shēn xíng hé hé
应故，相应平等，如实了知。念轻安身行和合

gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn qīng ān shēn xíng xiāngyìng gù
故，和合平等，如实了知；念轻安身行相应故，

xiāngyìng píngděng rú shí liǎo zhī niàn xǐ zhèng zhī hé hé gù hé hé
相应平等，如实了知。念喜正知和合故，和合

píngděng rú shí liǎo zhī niàn xǐ zhèng zhī xiāngyìng gù xiāngyìng píng
平等，如实了知；念喜正知相应故，相应平

děng rú shí liǎo zhī niàn lè zhèng zhī hé hé gù hé hé píngděng
等，如实了知。念乐正知和合故，和合平等，

rú shí liǎo zhī niàn lè zhèng zhī xiāngyìng gù xiāngyìng píngděng rú
如实了知；念乐正知相应故，相应平等，如

shí liǎo zhī niàn xīn zhèng zhī hé hé gù hé hé píngděng rú shí liǎo
实了知。念心正知和合故，和合平等，如实了

zhī niàn xīn zhèng zhī xiāngyìng gù xiāngyìngpíngděng rú shí liǎo zhī
知；念心正知相应故，相应平等，如实了知。

niàn xīn xíngzhèng zhī hé hé gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn
念心行正知和合故，和合平等，如实了知；念

xīn xíngzhèng zhī xiāngyìng gù xiāngyìngpíngděng rú shí liǎo zhī niàn
心行正知相应故，相应平等，如实了知。念

qīng ān xīn xíng hé hé gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niànqīng
轻安心行和合故，和合平等，如实了知；念轻

ān xīn xíngxiāngyìng gù xiāngyìngpíngděng rú shí liǎo zhī niàn xǐ lè
安心行相应故，相应平等，如实了知。念喜乐

xīn hé hé gù hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niàn xǐ lè xīn xiāng
心和合故，和合平等，如实了知；念喜乐心相

yìng gù xiāngyìngpíngděng rú shí liǎo zhī niànshèng jiě xīn hé hé gù
应故，相应平等，如实了知。念胜解心和合故，

hé hé píngděng rú shí liǎo zhī niànshèng jiě xīn xiāngyìng gù xiāng
和合平等，如实了知；念胜解心相应故，相

yìngpíngděng rú shí liǎo zhī niànděng yīn xīn hé hé gù hé hé píng
应平等，如实了知。念等引心和合故，和合平

děng rú shí liǎo zhī niànděng yīn xīn xiāngyìng gù xiāngyìngpíngděng
等，如实了知；念等引心相应故，相应平等，

rú shí liǎo zhī rú shì nǎi zhì wú chángguān lí yù guān jì mièguān
如实了知。如是乃至无常观、离欲观、寂灭观、

chū lí guān hé hé píngděng rú shí liǎo zhī xiāngyìngpíngděng
出离观，和合平等，如实了知；相应平等，

rú shí liǎo zhī fó yán bǐ qiū rú shì míngwéi shí liù xīn niàn
如实了知。”佛言：“比丘，如是名为十六心念。”

bǐ qiū fù bó fó yán shì zūn yún hé shēngwén sì guǒ
比丘复白佛言：“世尊！云何声闻四果？”

fó yán suǒ wèi xū tuó huánguǒ sī tuó hánguǒ ā nà hán
佛言：“所谓须陀洹果、斯陀含果、阿那含

guǒ ā luó hàn guǒ rú shì sì guǒ zhū shēngwénzhòng jiē néng xìn
果、阿罗汉果。如是四果，诸声闻众，皆能信

jiě rú lái shí hào gōng dé yuán mǎn liǎo zhī zhèng fǎ qīng jìng liú
解，如来十号，功德圆满；了知正法，清净流

bù wú yǒu qióng jìn liǎo zhī sēng qié jù zú zhòng shàn gōng dé
布，无有穷尽；了知僧伽，具足众善，功德

yuánmǎn yú wú wǒ lǐ jiē xī liǎo dá rú shì xìn jiě jìng xiū fàn
圆 满，于无我理，皆悉了达。如是信解，净修梵
xíng jù jiè dìng huì wú ài jiě tuō jiě tuō zhī jiàn chū shì gōng dé
行，具戒定慧、无碍解脱、解脱知见，出世功德，
zhuànzhèng fǎ lún zhèng xū tuó huánguǒ gōng dé jù zú zhèng sī
转 正 法 轮，证 须 陀 洹 果，功 德 具 足；证 斯
tuóhánguǒ gōng dé jù zú zhèng ā nà hánguǒ gōng dé jù zú
陀 含 果，功 德 具 足；证 阿 那 含 果，功 德 具 足；
zhèng ā luó hàn guǒ gōng dé jù zú jìng jiè yuánmǎn shèng zhì xiàn
证 阿 罗 汉 果，功 德 具 足。净 戒 圆 满，圣 智 现
qián zì zài ān wěn lí zhū rè nǎo qīng jìng wú rǎn jìn wèi lái jì
前，自在安隐，离诸热恼，清净无染，尽未来际，
wú yǒu jiàn duàn yì wú tuì zhuǎn yǐ fāng biàn zhì guān chá yī qiè
无有间断，亦无退转，以方便智，观察一切，
tōng dá wú ài fó yán bǐ qiū rú shì míng wéi shēng wén sì guǒ
通达无碍。”佛言：“比丘，如是名为声闻四果。”

bǐ qiū fù bó fó yán yún hé rú lái shí lì
比丘复白佛言：“云何如来十力？”

fó yán suǒ wèi chù fēi chù zhì lì yīn guǒ xiāng yìng jí bù xiāng
佛言：“所谓处非处智力：因果相应及不相

yìng rú shí liǎo zhī gù zì yè zhì lì sān shì sān yè rú shí liǎo
应，如实了知故。自业智力：三世三业，如实了

zhī gù jìng lù jiě tuō děng chí děng zhì zhì lì jiē néng liǎo zhī gù
知故。静虑解脱等持等至智力：皆能了知故。

gēn shèng liè zhì lì xìn děng wǔ gēn huò ruǎn zhōng shàng jiē néng liǎo
根胜劣智力：信等五根，或软中上，皆能了

zhī gù zhǒng zhǒng shèng jiě zhì lì guān yī qiè fǎ shèng jiě míng
知故。种种胜解智力：观一切法，胜解明

liǎo jiē néng tōng dá gù zhǒng zhǒng jiè zhì lì wú liàng shì jiè
了，皆能通达故。种种界智力：无量世界，

zhǒng zhǒng jiè xìng jiē néng liǎo zhī gù biàn qù xíng zhì lì zhū qù biàn
种种界性，皆能了知故。遍趣行智力：诸趣遍

xíng zhǒng zhǒng chā bié jiē néng liǎo zhī gù sù zhù suí niàn zhì lì
行，种种差别，皆能了知故。宿住随念智力：

guò qù shì jìng sù zhù suí niàn jiē néng liǎo zhī gù shēng miè zhì lì
过去世境，宿住随念，皆能了知故。生灭智力：

zhū yǒu qíng lèi shēng miè yīn yuán jiē néng liǎo zhī gù lòu jìn zhì lì
诸有情类，生灭因缘，皆能了知故。漏尽智力：

gēn suí zhū huò jìng jìn wú yú gù fó gào bǐ qiū rú shì míng wéi
根随诸惑，净尽无余故。”佛告比丘：“如是名为
rú lái shí lì
如来十力。”

bǐ qiū fù bó fó yán yún hé sì wú suǒ wèi
比丘复白佛言：“云何四无所畏？”

fó yán suǒ wèi zhèng děng jué wú wèi fó yú zhèng jué zhū
佛言：“所谓正等觉无畏：佛于正觉，诸

fǎ děng jué zhū fǎ jiē xī liǎo zhī xīn wú suǒ wèi gù zhū tiān mó
法等觉，诸法皆悉了知，心无所畏故。诸天、魔、
fàn shā mén pó luó mén tiān rén ā xiū luó děng jiē xī gōng
梵、沙门、婆罗门、天人、阿修罗等，皆悉恭
jìng lòu jìn zhì wú wèi rú lái zhū lòu yù rǎn fán nǎo jiē yǐ jìn gù
敬。漏尽智无畏：如来诸漏欲染烦恼，皆已尽故，
zhù ān wěn dì wú yǒu jīng bù yú dà zhòng zhōng zuò shī zǐ hǒu
住安隐地，无有惊怖，于大众中，作师子吼，
fàn shì zhū tiān zhuàn lún shèng wáng zūn zhòng zàn tàn chū zhàng
梵、释、诸天、转轮圣王，尊重赞叹。出障
dào wú wèi rú lái tōng dá sān shèng shèng dào yú yī qiè fǎ wú yǒu
道无畏：如来通达三乘圣道，于一切法，无有
zhàng ài gù xīn wú suǒ wèi zhū tiān mó fàn shā mén pó
障碍故，心无所畏，诸天、魔、梵、沙门、婆
luó mén děng jiē xī gōng jìng chū kǔ dào wú wèi rú lái yú wú shù
罗门等，皆悉恭敬。出苦道无畏：如来于无数
jié xiū xí shàn fǎ nǎi néng jué dìng chū lí kǔ dào zhū tiān mó
劫，修习善法，乃能决定出离苦道。诸天、魔、
fàn shā mén pó luó mén děng jiē xī gōng jìng fó gào bǐ qiū
梵、沙门、婆罗门等，皆悉恭敬。”佛告比丘：

rú shì míng wéi sì wú suǒ wèi
“如是名为四无所畏。”

bǐ qiū fù bó fó yán yún hé sì wú ài biàn
比丘复白佛言：“云何四无碍辩？”

fó yán suǒ wèi fǎ wú ài biàn yì wú ài biàn cí wú ài
佛言：“所谓法无碍辩、义无碍辩、词无碍

biàn biàn cái wú ài biàn fǎ wú ài biàn yú wú lòu fǎ zhì wú tuì
辩、辩才无碍辩。法无碍辩：于无漏法智无退
zhuǎn gù yì wú ài biàn yú suǒ quán lǐ zhì wú tuì zhuǎn gù
转故。义无碍辩：于所诠理，智无退转故。

cí wú ài biàn suí zhūzhòngshēngsuǒyǒuwènnàn yī yīn jiě shì pǔ
词无碍辩：随诸众生所有问难，一音解释，普
lìng huān xǐ gù biàn cái wú ài biàn shì chū shì jiān yī qiè zhū fǎ
令欢喜故。辩才无碍辩：世出世间，一切诸法，
jiē xī tōng dá zhì wú tuì zhuǎn gù fó gào bǐ qiū rú shì míng
皆悉通达，智无退转故。”佛告比丘：“如是名
wéi sì wú ài biàn
为四无碍辩。”

bǐ qiū fù bó fó yán yún hé rú lái shí bā bú gòng fǎ
比丘复白佛言：“云何如来十八不共法？”

fó yán suǒ wèi rú lái wú wù shī wú cù bào yǔ wú zhǒng
佛言：“所谓如来无误差、无卒暴语、无种

zhǒng xiǎng wú bú dìng xīn wú wàng shī niàn wú bù zé shě yù
种想；无不定心、无忘失念、无不择舍；欲

wú jiǎn niàn wú jiǎn jīng jìn wú jiǎn dìng wú jiǎn huì wú jiǎn jiě
无减、念无减、精进无减、定无减、慧无减、解

tuō wú jiǎn shēn yè suí zhì huì xíng yǔ yè suí zhì huì xíng yì yè suí
脱无减；身业随智慧行、语业随智慧行、意业随

zhì huì xíng zhī guò qù shì wú zhuó wú ài zhī wèi lái shì wú zhuó wú ài
智慧行；知过去世无著无碍、知未来世无著无碍、

zhī xiàn zài shì wú zhuó wú ài fó gào bǐ qiū rú shì míng wéi shí bā
知现在世无著无碍。”佛告比丘：“如是名为十八

bú gòng fǎ
不共法。”

bǐ qiū fù bó fó yán yún hé rú lái sān shí èr xiàng
比丘复白佛言：“云何如来三十二相？”

fó yán suǒ wèi zú xià píng mǎn gāo xià děng chù xiàng zú xià
佛言：“所谓：足下平满高下等触相，足下

qiān fú lún wén wǎng gǔ yuán mǎn xiàng shǒu zú róu ruǎn rú dǔ luó mián
千辐轮文网鞞圆满相，手足柔软如覩罗绵

xiàng shǒu zú zhǐ jiān xián yǒu wǎng jīn sè jiāo luò xiàng shǒu zú zhū
相，手足指间咸有网鞞金色交错相，手足诸

zhǐ xiān cháng yuán mǎn xiàng zú gēngǎng cháng yǔ fū xiāng chèn xiàng
指纤长圆满相，足跟广长与趺相称相，

zú fū xiū gāo chōng mǎn róu ruǎn yǔ gēn xiāng chèn xiàng shuāng shuān qiàn
足趺修高充满柔软与跟相称相，双腓纤

yuán rú yì ní yē lù wáng shuān xiàng shuāng bì xiū yuán rú xiàng wáng
圆如翳泥耶鹿王腓相，双臂修圆如象王

bí píng lì guò xī xiàng mì chùshēn yīn rú lóngxiàngwángxiàng shēnzhū
鼻平立过膝相，密处深隐如龙象王相，身诸
máo kǒng yī yī máoshēng rǒu ruǎngànqīng yòu xuánwǎnzhuǎnxiàng fà
毛孔一一毛生柔软紺青右旋宛转相，发
máo shàng mí rǒu ruǎngànqīng luó wén yòu xuánxiàng shēnzhēn jīn sè guāng
毛上靡柔软紺青螺文右旋相，身真金色光
jié huàngyào zhòng bǎo zhuāng yán xiàng pí fū bó rùn chéngòu bú zhù
洁晃曜众宝庄严相，皮肤薄润尘垢不住
xiàng shǒu zú zhǎng zhōngjǐng jí shuāngjiān qī chù píngmǎnxiàng jiān
相，手足掌、中颈及双肩七处平满相，肩
xiàng zhī jiān miào hǎo chōng mǎnxiàng bó yè qīng jìng xī jiē chōng shí
项之间妙好充满相，膊腋清净悉皆充实
xiàng róng yí yuán mǎn duān yán shū miào xiàng shēn xiàng xiū guǎng duān
相，容仪圆满端严殊妙相，身相修广端
zhí xiāng chèn xiàng tǐ xiàng zòng guǎng liàng děng zhōu zā yuán mǎn rú nuò
直相称相，体相纵广量等周匝圆满如诺
qú tuó xiàng qí shēn shàng bàn rú shī zǐ wáng wēi róng guǎng dà xiàng
瞿陀相，其身上半如师子王威容广大相，
shēn cháng fàng guāng miàn gè yī xún xiàng jù sì shí chǐ qí píng jìng mì
身常放光面各一寻相，具四十齿齐平净密
xiàng sì yá fēng lì bái yú kē xuě xiàng yú zhū wèi zhōng dé zuì shàng
相，四牙锋利白逾珂雪相，于诸味中得最上
wèi xiàng shé xiàng guǎng bó biàn fù miàn lún xiàng fàn yīn hóng yǎ suí
味相，舌相广薄遍覆面轮相，梵音洪雅随
zhòng děng wén xiàng yǎn jié qí zhěng yóu ruò niú wáng xiàng qí mù gàn
众等闻相，眼睫齐整犹若牛王相，其目紺
qīng xiān bái hóng huán jiàn shì jiǎo jié xiàng miàn rú mǎnyuè shuāng méi
青鲜白红环间饰皎洁相，面如满月、双眉
jiǎo jìng rú tiān dì gōng xiàng méi jiān bái háo yòu xuán wǎn zhuǎn rú dǔ luó
皎净如天帝弓相，眉间白毫右旋宛转如覩罗
mián xiān bái guāng jìng xiàng qí dǐng shàng xiàn wū sè nì shā gāo xiǎn zhōu
绵鲜白光净相，其顶上现乌瑟膩沙，高显周
yuán rú tiān gài xiàng fó gào bǐ qiū rú shì míng wéi sān shí èr
圆如天盖相。”佛告比丘：“如是名为三十二
xiàng
相。”

fó shuō fǎ shèng yì jué dìng jīng juàn xià 佛说法乘义决定经卷下

xī tiānsānzàngmíng yīn miào shàn pǔ jì
西天三藏明因妙善普济

fǎ shī jīn zǒng chí děng fèng zhào yì
法师金总持等奉 诏译

ěr shí shì zūn fù gào yǒng měng shēn bǐ qiū yán rú lái
尔时，世尊复告勇猛甚深比丘言：“如来
suǒ xiàn sān shí èr xiàng jīn sè zhī shēn jiē yóu guò qù xiū zhǒng zhǒng xíng
所现三十二相金色之身，皆由过去修种种行
zhī suǒ gǎn dé yì wèi rǔ děng fēn bié jiě shuō
之所感得，亦为汝等，分别解说。”

shí bǐ qiū zhòng wéi rán dì tīng
时，比丘众：“唯然！谛听！”

fó yán suǒ wèi zhū fó shì zūn jīng wú liàng jié xiū pú sà xíng
佛言：“所谓诸佛世尊经无量劫修菩萨行，
yú jiè jìn rěn jí huì shě zhōng shàn néng ān zhù jiān gù píng děng gù gǎn
于戒禁忍及惠舍中善能安住，坚固平等故，感
dé zú xià píng mǎn zhī xiàng yǒu qíng kǔ nǎo fāng biàn jiù hù xiào shùn
得足下平满之相。有情苦恼，方便救护，孝顺
fù mǔ yán shì bù shī wèi cháng tuì zhuǎn gù gǎn dé zú xià qiān fú
父母，严饰布施，未尝退转故，感得足下千辐
lún wén xiàng jǐ shì zūn zhǎng tú shēn àn mó mù yù yī fú zhuāng
轮文相。给侍尊长，涂身按摩，沐浴衣服，庄
yán zhī jù wèi cháng tuì zhuǎn gù yóu shì gǎn dé shǒu zú róu ruǎn xiàng
严之具，未尝退转故，由是感得手足柔软相。
yǐ sì shè fǎ ráo yì yǒu qíng píng děng hù niàn wú yǒu chā bié
以四摄法，饶益有情，平等护念，无有差别，
yóu shì gǎn dé shǒu zú zhǐ jiān jīn sè wǎng mǎn xiàng yú zhū zūn zhǎng
由是感得手足指间金色网鞞²相。于诸尊长，
gōng jìng hé shùn yú tā yǒu qíng yuǎn lí sǔn hài jí bù yǔ qǔ néng
恭敬和顺，于他有情，远离损害及不与取，能
yǐ miào fǎ mì hù zhòng shēng yóu shì gǎn dé shǒu zú zhū zhǐ xiān cháng
以妙法，密护众生，由是感得手足诸指纤长

² 大正藏：挽

yuánmǎnxiàng yǐ fāngbiàn zhì quàndǎo fù hù yī qiè yǒuqíng lìng
圆满相。以方便智，劝导覆护一切有情，令
xiū shànxíng wèicháng tuì zhuǎn gù yóu shì gǎn dé zú gēnguǎngcháng
修善行，未尝退转故，由是感得足跟广长
3 yǔ fū xiāng chènxiàng zú fū xiū gāo chōng mǎn róu ruǎn yǔ gēn xiāng
与趺相称相、足趺修高充满柔软与跟相
chènxiàng zì yú zhèng fǎ rú shí shèshòu jiē néng liǎo jiě guǎng
称相。自于正法，如实摄受，皆能了解，广
wèi rén shuō jí zhèng wèi tā shàn zuò gěi shǐ shì gù gǎn dé shuāngshuàn
为人说及正为他善作给使，是故感得双腩
xiānyuán rú yì ní yē lù wángshuànxiàng xiū xí shànxíng wú yǒu xiè
纤圆如翳泥耶鹿王腩相。修习善行，无有懈
juàn lìng zhū shàn fǎ zhǎnzhuǎnzēngzhǎng shì gù gǎn dé shuāng bì xiū
倦，令诸善法展转增长，是故感得双臂修
yuánpíng lì guò xī xiàng yú bèi tā bìn wú yī yǒuqíng néng yǐ zhèng
圆平立过膝相。于被他摈无依有情，能以正
fǎ cí bēi shèshòu lìng zhī cán kuì shì gù gǎn dé mì chù shēn yīn rú
法，慈悲摄受，令知惭愧，是故感得密处深隐如
lóngxiàng wángxiàng zì shàn guānchá míng zhì xián shàn yào yù qīn jìn wéi
龙象王相。自善观察明智贤善乐欲亲近唯
yī zhù gù yī yī zhī gù rù wēi yì gù yòu néng juān chú kè chén
一住故，依一支故，入微义故，又能蠲除客尘
gòu gù shì gù gǎn dé shēnzhū máokǒng yī yī máoshēngróu ruǎng ànqīng
垢故，是故感得身诸毛孔一一毛生柔软紺青
yòuxuán wǎnzhuǎnxiàng fà máoshàng mǐ róu ruǎng ànqīng luó wényòuxuán
右旋宛转相、发毛上靡柔软紺青螺文右旋
xiàng néng shī yuè yì fǎ xǐ yǐn shí qí shèng yī fú yán shì zhī
相。能施悦意法喜饮食、骑乘、衣服、严饰之
jù zī shēn shí wù yǒng lí chēn huì yóu cǐ gǎn dé shēnzhēn jīn sè
具，资身什物，永离瞋恚，由此感得身真金色、
pí fū bó rùn chéngòu bú zhùxiàng guǎng yǐ shàngmiào yáo zhuàn yǐn shí
皮肤薄润尘垢不住相。广以上妙肴饌饮食，
pǔ shī zhòngshēng jiē lìng chōng zú yóu cǐ gǎn dé qí shēn qī chù jiē
普施众生，皆令充足，由此感得其身七处皆
xī píngmǎnxiàng yú zhū yǒuqíng suí suǒshēng qǐ rú fǎ suǒ zuò
悉平满相。于诸有情，随所生起，如法所作，

³ 大正藏：门

néng wéi shàng shǒu ér zuò zhù bàn lí yú wǒ màn xīn wú guǎng lì néng
能为上首而作助伴，离于我慢心无犷悞，能
wèi yǒu qíng xīng lì yì shì yóu cǐ gǎn dé qí shēn shàng bàn rú shī zǐ
为有情兴利益事，由此⁴感得其身上半如师子
wáng yú yī qiè shì bǐng xìng yǒng jué yòu fù gǎn dé jiān xiàng yuán mǎn
王。于一切事禀性勇决，又复感得肩项圆满、
bó yè chōng shí róng yí duān yán shēn xiàng xiū guǎng néng zì fáng
膊腋充实、容仪端严、身相修广。能自防
hù shēn yǔ yì yè jiàn jí bìng rén jǐ shī liáng yào yú bù píng děng shì
护身语意业，见疾病人给施良药，于不平等事
yè jiē bú shè shòu yú jiè hù wéi néng lìng suí shùn yóu cǐ gǎn dé
业，皆不摄受，于界互违能令随顺，由此感得
shēn xiāng yuán mǎn rú nuò qú tuó cháng guāng yī xún yuǎn lí yī qiè
身相圆满如诺瞿陀、常光一寻。远离一切
pò huài qīn yǒu lí jiàn yǔ yán shè yǐ guāi lí néng yǐ shàn yán fāng biàn
破坏亲友离间语言，设已乖离能以善言方便
hé hé yóu shì gǎn dé jù sì shí chǐ qí píng jìng mì xiū guǎng dà cí
和合，由是感得具四十齿齐平净密。修广大慈
sī wéi fǎ yì yóu shì gǎn dé sì yá fēng lì bái yú kē xuě mǐn niàn
思惟法义，由是感得四牙锋利白逾珂雪。愍念
zhòng shēng yóu rú yī zǐ fāng biàn jiù hù jǐ shī yī yào yóu shì gǎn
众生犹如一子，方便救护，给施医药，由是感
dé yú zhū wèi zhōng dé zuì shàng wèi yuǎn lí shā hài xiū cí xīn gù
得于诸味中得最上味。远离杀害，修慈心故，
yú guǎng dà fǎ néng zhèng xíng gù yóu shì gǎn dé qí dǐng shàng xiàn wū
于广大法，能正行故，由是感得其顶上现乌
sè nì shā shé xiàng guǎng bó biàn fù miàn lún cháng xiū dì yǔ ài
瑟膩沙、舌相广薄遍覆面轮。常修谛语、爱
yǔ fǎ yǔ jí yuè yì yǔ yóu shì yīn yuán dé dà fàn yīn yán cí
语、法语，及悦意语，由是因缘得大梵音，言词
biàn yǎ néng yuè zhòng yì yú zhū shì jiān xíng dà cí bēi lián mǐn rǎo
辩雅能悦众意。于诸世间，行大慈悲，怜愍饶
yì yī qiè yǒu qíng yóu shì gǎn dé mù gān qīng sè jié rú niú wáng
益一切有情，由是感得目紺青色、睫如牛王。
jiàn yǒu dé zhě rú shí zàn tàn chēng yáng qí měi yóu shì gǎn dé miàn
见有德者，如实赞叹，称扬其美，由是感得面

⁴ 大正藏：是

rú mǎnyuè méiruò dì gōng méijiān bái háoyǒuxuánwǎnzhuǎn xiān
如满月、眉若帝弓、眉间白毫有旋宛转，鲜
báiguāng jié rú dǔ luó mián
白光洁，如覩罗绵。”

fó gào bǐ qiū rú shì zhū fó sān shí èr xiàng wǎng xī yīn
佛告比丘：“如是诸佛三十二相，往昔因
yuán yīng rú shì zhī
缘，应如是知。”

bǐ qiū fù bó fó yán yún hé shì zūn bā shí zhǒnghǎo
比丘复白佛言：“云何世尊八十种好？”

fó yán suǒ wèi shì zūn zhǐ zhǎo xiá cháng bó rùn guāng jié
佛言：“所谓世尊指爪狭长，薄润光洁。

shì zūn zhū zhǐ xiānyuánchōng zhí shì zūnshǒu zú gè děng zhǐ jiānchōng
世尊诸指纤圆 臃直。世尊手足各等指间充

mì shì zūn gǔ jié shēn yīn bú xiàn shì zūnshǒu zú rú yì róuruǎn
密。世尊骨节深隐不现。世尊手足如意柔软。

shì zūn jīn mài pán jié shēn yīn shì zūnliǎnghuái jù yīn bú xiàn shì zūn
世尊筋脉盘结深隐。世尊两踝俱隐不现。世尊

xíng bù xiáng xù rú lóngxiàngwáng shì zūn jìn zhǐ yí yǎ yóu rú é
行步庠序，如龙象王。世尊进止仪雅犹如鹅

wáng shì zūnyòuxuán huí gù jǔ shēn suí zhuǎn rú lóngxiàngwáng shì
王。世尊右旋回顾，举身随转如龙象王。世

zūn zhī jié chōngyuán miào shàn ān bù shì zūnróngmào dūn sù wú yǒu
尊肢节 臃圆，妙善安布。世尊容貌敦肃⁵无有

suǒ wèi shì zūnshēn zhī ān dìng wú yǒudiào dòng shì zūn gǔ jié jiāo
所畏。世尊身支安定，无有掉动。世尊骨节交

luò wú xì yóu rú lóngpán shì zūn xī lún yuánmǎnshū miào shì zūn
络无隙，犹如龙蟠。世尊膝轮圆满殊妙。世尊

mì chù qīng jìng wú gòu shì zūn zhī jié chóu mì jiān gù shì zūnshēn
密处，清净无垢。世尊肢节，稠密坚固。世尊身

xiàng zhōu zā duānyán shì zūnshēnguāng cháng zì zhào yào shì
相，周匝端严。世尊身光，常自照曜。世

zūn qí shēn yuánmiào shū yì shì zūn qí hòu bù wā bù tū shì
尊脐深，圆妙殊异。世尊脐厚，不窠不凸。世

zūnshēn tǐ guāng jié lí gòu shì zūn pí fū wú yóuzhuìděng shì zūnshǒu
尊身体 光洁离垢。世尊皮肤无疣赘等。世尊手

⁵ 大正藏：萧

zhǎng píngmǎn rùn zé shì zūn fù jiānfāngzhèngróuruǎn shì zūnshǒu
掌，平满润泽。世尊腹间方正柔软。世尊手
wénshēncháng míngzhí bú duàn shì zūnchún sè dānhuī rú pín pó
纹深长，明直不断。世尊唇色丹辉，如频婆
guǒ shì zūnmiàn rú mǎnyuè duānyánchènliàng shì zūnshéxiàngguǎng
果。世尊面如满月，端严称量。世尊舌相广
cháng biàn fù miàn lún shì zūn fàn yīn yuánmǎn yóu rú tiān gǔ
长，遍覆面轮。世尊梵音圆满，犹如天鼓。
shì zūn bí gāo xiū zhí qí qiào bú xiàn shì zūnzhū chǐfāngzhěng qí mì
世尊鼻高修直，其窍不现。世尊诸齿方整齐密。
shì zūn sì yá fēng lì xiānbái shì zūn mù jìng gànqīng qīngbái fēnmíng
世尊四牙锋利鲜白。世尊目净紺青，青白分明。
shì zūnyǎnxiàng xiū guǎng rú qīngliánhuā yè shì zūnshàng xià yǎn jié
世尊眼相修广，如青莲华叶。世尊上下眼睫
qí zhěngchóu mì shì zūnshuāngméi bù bái cháng zhì xì ruǎn shì zūn
齐整稠密。世尊双眉不白长致细软。世尊
shēnfēnshàngbànwēiyán zuì shàng rú shī zǐ wáng shì zūn é guǎng
身分上半威严，最上如师子王。世尊额广
yuánmǎn píngzhèngshūmiào shì zūn ěr hòu xiū cháng lún duǒyuán
圆满，平正殊妙。世尊耳厚修长，轮埵圆
mǎn shì zūnliǎng ěr qǐ lí qí píng lí zhūguò shī shì zūn yí róngnéng
满。世尊两耳绮丽齐平离诸过失。世尊仪容能
lìngjiànzhě wú shě wú rǎn jiē shēnggōngjìng shì zūnshuāngméi qǐ mí shùn
令见者无舍无染皆生恭敬。世尊双眉绮靡顺
cì qí sè gànqīng shì zūnshuāngméigāoxiǎnguāngrùn yóu rú chū
次，其色紺青。世尊双眉高显光润，犹如初
yuè shì zūnshǒu fà gànqīng xiū chángchóu mì bù bái shì zūnshǒu
月。世尊首发紺青，修长稠密不白。世尊首
fā xiāng jié xì ruǎn rùn zé xuánzhuǎn shì zūnshǒu fā qí zhěngguāng
发香洁细软，润泽旋转。世尊首发齐整光
jìng shì zūnshǒu fà jiān gù bú luò shì zūnshǒu fà chéngòu bù zhuó
净。世尊首发坚固不落。世尊首发尘垢不著。
shì zūnshēnfēn chōng shí jiān gù shì zūnshēnxiàng xiū chángduān zhí shì
世尊身分充实坚固。世尊身相修长端直。世
zūnzhū qiàoqīng jìng miào hǎo shì zūnshēnxiàng shì lì shūshèng wú yǔ
尊诸窍清净妙好。世尊身相势力殊胜，无与
děngzhě shì zūnshēnxiàngzhòng lè zhānyǎng wú yǒuyàn zú shì zūn
等者。世尊身相众乐瞻仰，无有厌足。世尊

miàn lún xiū guǎngxiāngchèn jiǎo jié guāngjìng rú qiū mǎnyuè shì zūnyán
面轮修广相称，皎洁光净如秋满月。世尊颜
mào shū tài guāngxiǎn hánxiào xiānyán wéixiàng bú bèi shì zūn miàn mào
貌舒泰光显，含笑先言唯向不背。世尊面貌
guāng zé xī yí yuǎn lí pín cù wú qīng chì sè shì zūn zhī tǐ qīngjìng
光泽熙怡，远离颦蹙无青赤色。世尊肢体清静
wú gòu yì wú chòu huì shì zūn suǒ yǒu shēn máo kǒng zhōng cháng chū rú
无垢亦无臭秽。世尊所有身毛孔中，常出如
yì wēi miào zhī xiāng shì zūn miàn mén cháng chū zuì shàng shū shèng zhī
意微妙之香。世尊面门常出最上殊胜之
xiāng shì zūn shǒu xiàng zhōu yuán miào hǎo yóu rú tiān gài shì zūn shēn máo
香。世尊首相周圆妙好犹如天盖。世尊身毛
guāng jìng gàn qīng rú kǒng què xiàng hóng huī qǐ cuò shì zūn fǎ yīn suí
光净紺青如孔雀项，红辉绮错。世尊法音随
zhòng děng wén yīng lǐ wú chā shì zūn dǐng xiàng wú néng jiàn zhě shì zūn
众等闻应理无差。世尊顶相无能见者。世尊
shǒu zú zhǐ jié fēn míng zhuāng yán miào hǎo shì zūn xíng shí qí zú qù dì
手足指节分明庄严妙好。世尊行时其足去地，
rú sì zhǐ liàng ér xiàn yìn wén shì zūn zì chí bú dài tā wèi shēn wú qīng
如四指量而现印纹。世尊自持不待他卫身无倾
dòng yì bù wēi yí shì zūn wēi dé yuǎn zhèn yī qiè chēn xīn jiàn xǐ kǒng
动亦不逶迤。世尊威德远震一切瞋心见喜，恐
bù jiàn ān shì zūn yīn shēng bù gāo bú xià suí zhòng shēng yì hé yuè
怖见安。世尊音声不高不下，随众生意和悦
yǔ yán shì zūn néng guān zhū yǒu qíng lèi yán yīn yì lè ér wèi shuō fǎ
与言。世尊能观诸有情类言音意乐而为说法。
shì zūn yī yīn yǎn shuō zhū fǎ suí yǒu qíng lèi gè lìng dé jiě shì zūn shuō
世尊一音演说诸法，随有情类各令得解。世尊说
fǎ xián yī cì dì bì yǒu yīn yuán yán wú bú shàn shì zūn děng guān zhū
法咸依次第，必有因缘言无不善。世尊等观诸
yǒu qíng lèi zàn shàn huǐ è ér wú ài zēng shì zūn suǒ wéi xiān guān hòu
有情类，赞善毁恶而无爱憎。世尊所为先观后
zuò guǐ fàn jù zú lìng shí shàn jìng shì zūn xiàng hǎo yī qiè yǒu qíng bù
作，轨范具足令识善净。世尊相好一切有情不
néng guān jìn shì zūn dǐng gǔ jiān shí yuán mǎn shì zūn yán róng wú shuāi
能观尽。世尊顶骨坚实圆满。世尊面容无衰
lǎo xiàng shì zūn shǒu zú jí xiōng yì qián jiē yǒu jí xiáng xǐ xuán dé
老相。世尊手足及胸臆前，皆有吉祥喜旋德

xiàng
相。”

fó gào bǐ qiū rú shì míngwéi bā shí zhǒnghǎo
佛告比丘：“如是名为八十种好。”

ěr shí shì zūnshuō shì jīng yǐ fù gào yǒngměngshēnshēn bǐ qiū
尔时，世尊说是经已，复告勇猛甚深比丘

yán wú jīn suǒshuō fǎ shèngmiào lǐ jué dìng zhī yì suǒquán fǎ yào
言：“吾今所说法乘妙理决定之义，所诠法要

chūzhōnghòushàn lì yì ān lè rǔ shàn sòng chí fū yǎnfēn bié yǐn
初中后善，利益安乐。汝善诵持敷演分别，引

dǎozhòngshēng lìng xiū fàn xíng yī shí rú fǎ sān yī jù zú zhù
导众生，令修梵行，一食如法，三衣具足，住

xiǎn lù chù huòzhùzhōngjiān huò lín shù xià huòkōng jì chù xiū
显露处，或住冢间、或林树下、或空寂处，修

tóu tuóxíng cháng qín jīng jìn wú yǒu xiè dài yǒng lí huòrǎn jiū
头陀行，常勤精进，无有懈怠，永离感染，究

jìng jiě tuō
竟解脱。”

shí yǒngměngshēnshēn bǐ qiū yǔ jù lái huì zhōng zhū dà bǐ qiū
时，勇猛甚深比丘与俱来会中诸大比丘

zhòng⁶ jí tiān rén ā xiū luó děng yī qiè dà zhòngwén fó suǒ
众⁶，及天、人、阿修罗等，一切大众闻佛所

shuō huān xǐ zuò lǐ xìn shòu fèng xíng
说，欢喜作礼，信受奉行。

佛说法乘义决定经卷下

⁶ 大正藏：等

● 结诵仪

bǔ quēzhēnyán 补阙真言

(三遍)

ná mó hē là dá nà duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù zhù mó
南无喝啰怛那.哆罗夜耶.佉啰佉啰.俱住俱住.摩
là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō mò ná suō pó
啰摩啰.虎啰.吽.贺贺.苏怛拿.吽.泼抹拿.娑婆
hē
诃.

ná mó fó ná mó fǎ ná mó sēng
南無佛 南無法 南無僧 (合掌三称)

ná mó yí qiè rú lái . yīng . zhèngděngjué
南無一切如来.应.正等觉 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

huíxiàng jì 回向偈

(一遍)

sòng jīng gōng dé shū shèng xíng wú biān shèng fú jiē huí xiàng
诵经功德殊胜行 无边胜福皆回向

pǔ yuàn chén nì zhū yǒu qíng sù wǎng wú liàng guāng fó chà
普愿沉溺诸有情 速往无量光佛刹

shí fāng sān shì yí qiè fó yí qiè pú sà mó hē sà
十方三世一切佛 一切菩萨摩诃萨

mó hē bō rě bō luó mì
摩诃般若波罗蜜

huíxiàng jì
回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德 庄严佛净土

shàngbào sì chóng ēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三途苦

ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心

jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

sān guī yī
三皈依

(一遍)

zì guī yī fó dāngyuànzhòngshēng tǐ jiě dà dào fā wú
自皈依佛，当愿众生，体解大道，发无

shàng xīn zì guī yī fǎ dāngyuànzhòngshēng shēn rù jīng zàng
上心；自皈依法，当愿众生，深入经藏，

zhì huì rú hǎi zì guī yī sēng dāngyuànzhòngshēng tǒng lǐ dà zhòng
智慧如海；自皈依僧，当愿众生，统理大众，

yī qiè wú ài hé nánshèngzhòng
一切无碍。和南圣众。

此咒置经书中可灭误跨之罪

南无护法韦驮尊天菩萨

